

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
КЕРІВНИХ КАДРІВКУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
Навчально-науковий інститут перформативних мистецтв
Кафедра режисури та акторської майстерності
імені народної артистки України Лариси Хоролець

**АНОТАЦІЯ
ДО ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ
«ВИКОНАННЯ РОЛІ МАРІ У ВИСТАВІ «БЛЕЗ» К. МАНЬЄ»**

на здобуття ступеня вищої освіти Бакалавр
за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво»,
кваліфікацією Бакалавр сценічного мистецтва,
актор, ведучий театралізованих видовищ,
освітньо-професійною програмою «Акторська майстерність»

Роботу виконала
здобувачка вищої освіти
4 курсу, групи БСМ 12-22
Сліпченко Анастасія Володимирівна

Керівник творчого проєкту:
народний артист України, професор,
завідувач кафедри режисури
та акторської майстерності
імені народної артистки України
Лариси Хоролець
Гирич Віктор Сергійович

Допустити до захисту творчого проєкту
Протокол засідання кафедри
№ _____ від _____
Завідувач кафедри –
професор, народний артист України
_____ Гирич В. С.
(підпис)

Київ 2026

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ІДЕЙНО–ТЕМАТИЧНИЙ АНАЛІЗ ДРАМАТУРГІЧНОГО ТВОРУ	5
1.1 Про автора та епоху	5
1.2 Стислий переказ сюжету п'єси «Блез»	8
1.3 Аналіз авторського задуму	10
РОЗДІЛ 2. ДІЙОВИЙ АНАЛІЗ П'ЄСИ І РОЛІ	12
2.1 Дійовий аналіз п'єси	12
2.2 Дійовий аналіз ролі	16
РОЗДІЛ 3. ТВОРЧИЙ ЗАДУМ ОБРАЗУ ТА ЙОГО СЦЕНІЧНЕ ВТІЛЕННЯ... ..	25
3.1 Творчий задум образу Марі.....	25
3.2 Сценічне втілення образу Марі.....	26
ВИСНОВКИ	29
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	31
ДОДАТКИ.....	33

ВСТУП

Актуальність теми. П'єса «Блез», написана в 1959 році, і досі є актуальною, бо порушує дійсно важливу і до сьогодні тему про збереження людських принципів тоді, коли тебе оточують безпринципні і аморальні люди.

Окрім моральних якостей в п'єсі розповідається і про любовні стосунки. Ми можемо прослідкувати як людина змінює кохання з різними партнерами, і що заради збереження стосунків вона готова зрадити своїм принципам. Ця тема буде актуальною завжди, бо як би глибоко не вивчалась психологія, людьми майже завжди будуть рухати насамперед почуття, а не розум, через що вони і надалі потраплятимуть в курйозні і трагічні ситуації. Так само і головний персонаж вистави відчув на собі різницю від того, хто саме знаходиться поруч з ним і яким він стає біля тієї чи іншої людини. Ця лінія виразно простежується впродовж всієї п'єси і кожен читач в якомусь моменті може впізнати себе, через це матеріал і досі лишається актуальним.

Повертаючись до однієї з провідних ідей п'єси про збереження справжнього «я» в будь-яких умовах, можна сказати, що Клод Маньє дуже чітко висвітлив цю проблему. Питання чи ховати себе під маскою, заради досягнення успіху чи за будь-яких умов лишатися собою дуже гостро стоїть в наш час, особливо після появи соціальних мереж, де кожен намагається показати своє найкраще життя і перконати інших, що саме так має бути. На прикладі головного героя ми можемо прослідкувати, що як тільки він переставав бути собою, то він одразу зазнавав невдач, а як тільки ця «маска» знімалася можна було спостерігати за тим, наскільки багато в ньому щирості і доброти насправді.

Саме завдяки поведінці героя в тих чи інших обставинах, автор і створює комедійний жанр п'єси, і через швидкий плин подій ми не втомлюємось від спостереження за внутрішньою драмою персонажа, проте наприкінці кожен всеодно може зробити висновок, що завжди потрібно лишатися собою і обирати людей з такими ж моральними якостями.

Мета – створити образ служниці Марі з вистави «Блез» Клода Маньє.

Завдання:

1. Ознайомитись із творчістю автора, визначити проблематику, тему та ідею п'єси.
2. Визначити композицію п'єси.
3. Ознайомитись з особливостями жанру п'єси.
4. Пошук образності у виставі, робота над створенням ролі.
5. Визначити надзавдання, наскрізну дію, створити безперервну лінію дії персонажа.
6. Розкрити етапи сценічного втілення вистави.

Об'єкт дослідження. Творчий шлях Клода Маньє, його п'єса «Блез» та однойменна вистава.

Предмет дослідження. Створення образу служниці Марі у виставі «Блез» Клода Маньє (режисер–постановник – Народний артист України Віктор Гирич).

Структура анотації. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи – 34 сторінок, основний обсяг – 30 сторінки, список використаних джерел – 2 сторінки (16 найменувань).

РОЗДІЛ 1

ІДЕИНО–ТЕМАТИЧНИЙ АНАЛІЗ ДРАМАТУРГІЧНОГО ТВОРУ

1.1 Про автора та епоху

Автор. Клод Маньє – французький драматург, сценарист, актор і режисер. Клод Маньє народився в 1920 році в Парижі, в родині палітурника. З 1937 по 1940 рік здобував комерційну освіту і спочатку працював у сімейному бізнесі, яким пізніше став керувати самостійно. Незабаром він виявив любов до акторства і почав грати перші ролі в театрах. Цей досвід був для нього визначним, бо окрім гарних відгуків глядачів, актор зміг визначити шлях, яким він наспраді прагне йти, а саме стати драматургом. З фінансових причин він відкрив наприкінці 1940–х років взуттєвий магазин, однак у 1952 році повернувся до театральної діяльності і вже остаточно зайнявся драматургією.

Письменницька кар'єра Клода Маньє розпочалася під час морської подорожі. Для розваг пасажирів на пароплаві Маньє написав і поставив комедію «Горщик з фарбами». Ця п'єса після повернення Маньє в Париж була відразу поставлена в театрі і з успіхом витримала прем'єру. З цього моменту Маньє став впізнаваним драматургом. Творчість Клода Маньє визначають як «комедію положень» – класичний жанровий різновид, який побудовано на несподіваних раптових поворотах сюжету, прихованій інтризі, збігах обставин, де провідним постає випадок.

У 1954 році він поставив свою першу п'єсу «Месьє Мазюр». Комедія мала міжнародний успіх, ставилася в Європі, Америці та Австралії, здобула Гран–прі Ангієнського казино за драматичне мистецтво. Комедія «Блез», була написана і випущена автором в 1959, році і одразу підкорила серця читачів. П'єсу одразу почали ставити у театрах Франції, а згодом і по всій Європі. Вона й досі не сходить зі сцен театрів по всьому світу. Європейські, американські і українські театри продовжують ставити свої інтерпретації комедійного любовного трикутника.

Найвідоміша його п'єса – комедія «Оскар, непорозуміння в трьох діях». Вона вперше була поставлена в Парижі у 1958 році. Одноїменна екранізація в 1967 році з Луї де Фюнесом в головній ролі досягла міжнародної популярності і отримала велике схвалення від глядачів. Квитки на прем'єри розкуповували менше ніж за день, а в залах постійно лунав сміх від неперевершеної гри Луї де Фюнеса і гостро–комедійного сюжету Клода Маньє.

Інші п'єси Маньє — «Леон, або Правильна формула» (1963), «Джо» («Наздожени мене, я вбивця», 1964), «Де ви були, коли погасло світло?» (1968), «Ермінія» (1970) та «Гніздо сутичок» (1973).

Драматург пішов з життя 22 червня 1983 року в Парижі від серцевого нападу у віці 63 років.

Епоха. Творчий шлях Клода Маньє припав на період глибоких соціокультурних трансформацій у Франції, відомий в історії як «Славне тридцятиріччя». Це була ера стрімкого економічного зростання, яка докорінно змінила обличчя французького суспільства, перетворивши його на класичне і більш споживацьке. Саме цей історичний контекст став живильним середовищем для драматургії Маньє, де на зміну гнітючим роздумам повоєнних років прийшло іронічне висміювання нових соціальних стандартів. У п'єсі «Блез», написаній наприкінці 1950–х, автор майстерно передає дух часу: прагнення до швидкого збагачення, культ успіху та появу класу багатіїв, які намагалися підтвердити свій статус через зовнішні атрибути розкоші. Соціальний клімат тогочасної Франції диктував моду на «фасадне» життя. Володіння престижною нерухомістю, дорогим гардеробом та наявність домашнього персоналу стали обов'язковими показниками успішності, що і знайшло своє відображення в сюжетній лінії Блеза д'Амбріє. Драматург перетворює побутові деталі – орендовану квартиру чи найм випадкової покоївки на потужні інструменти соціальної сатири. Через ці образи Маньє висміює «речовий фетишизм» своєї епохи, демонструючи, як матеріальні цінності починають домінувати над особистісними, а щирі людські стосунки

підміняються товарно–грошовим обміном або вигідними шлюбними контрактами.

Психологічне тло епохи також залишило свій відбиток на манері письма драматурга. Попри зовнішній оптимізм економічного вибуху, у суспільстві зберігалася прихована тривога перед майбутнім. Комедії Маньє виконували роль своєрідної соціальної терапії, пропонуючи читачу модель світу, де будь–який заплутаний конфлікт знаходить позитивне вирішення. Таким чином, епоха не лише сформувала тематичне коло творів Клода Маньє, а й визначила їхню етичну спрямованість: через сміх і абсурдні ситуації утверджувати перемогу справжніх почуттів над фальшивими соціальними масками, що було надзвичайно актуальним для французів середини ХХ століття.

Проблематика творів Клода Маньє. Головна проблематика творчості Клода Маньє – це конфлікт між справжньою сутністю людини та її фальшивою соціальною маскою, яку вона змушена носити заради досягнення мети. Автор досліджує гру на публіку заради успіху, якого не існує. У п'єсі «Блез» бідний художник вдає популярного митця, а в комедії «Оскар» підприємець Барньє намагається приховати фінансові махінації, створюючи ілюзію стабільності. Це призводить до знецінення моральних принципів, де людиною керує бажання здаватись успішною. Наприклад, у п'єсі «Гніздо сутичок» сімейні зв'язки та кохання стають об'єктом цинічного торгу, так само як у «Блез» шлюб розглядається як бізнес-проект.

Водночас Маньє висміює неможливість раціонального розрахунку перед стихією випадку. Він доводить, що будь-яка брехня рано чи пізно розсиплеться як картковий будинок, який зруйнується через дрібниці: у «Блезі» плани аферистів ламаються через щирість служниці Марі, а в «Оскарі» – через ланцюжок ідентичних валіз, у яких герої плутають гроші, коштовності та спідню білизну. Таким чином, драматург ставить проблему неминучого краху фальші, стверджуючи, що лише відмова від ілюзій, обману і соціальних ролей повертає людині її гідність.

1.2 Стислий переказ сюжету п'єси «Блез»

Події розгортаються в розкішній паризькій квартирі, яку винаймає бідний художник, для того, щоб повернути аферу, яку організувала його коханка Женев'єва. Вона розробила план: видати Блеза за багатого й успішного митця–аристократа, щоб одружити його з Лаурою, донькою найбагатшої людини Парижа – Клебера Карльє. На її думку, це має врятувати Блеза від злиднів, а Женев'єві забезпечити безбідне майбутнє. Блез, який ледве зводить кінці з кінцями, погоджується на цю авантюру і знімає квартиру в Аріани Кларенс, розплачуючись порожнім чеком. У квартиру приходять Марі – дівчина з села, яка найнялася покоївкою через бюро за наймом. Блез виявляє, що вона абсолютно нічого не вміє, але він змушений залишити Марі, оскільки бюро відмовляється прислати професійного метрдотеля, а до візиту сімейства Карльє лишається 15 хвилин. Блез приймає рішення залишити дівчину і в ході підготовки квартири до прийому, Марі падає на руки Блезу, в цей час з'являється Женев'єва. Вона дає інструктаж хлопцю та їхню розмову іноді перериває Марі, щоб сповістити про доставку продуктів або уточнити якісь деталі. Женев'єва дізнається, що Блез виписав порожній чек, обіцяє принести гроші і йде. Хлопець нашвидкоруч намагається навчити Марі елементарним манерам і змінює її зовнішній вигляд. До квартири приходять сімейство Карльє. Через схвильованість Блеза і недостатній досвід Марі все йде не за планом. Блез звільняє Марі через з'їдений шматок торта, а під час обіду ситуація стає критичною, коли мадам Карльє дізнається про зв'язки художника з якимись жінками і змушує його пообіцяти розірвати всі ці зв'язки. Після того як обурена Сабіна Карльє йде, її чоловік Клебер залишається, щоб замовити у Блеза картину оголеної дівчини. Після цього Марі пропонує Блезу випити і поїсти, Блез погоджується і саме в цей момент сімейство Карльє повертається, застаючи їх у неформальній обстановці.

Марі потайки від Блеза малює картину і продає щітки, за які отримує 25 тисяч франків. Повернувшись додому, Блез сповіщає Марі про скрутну фінансову ситуацію та звільняє її. З'являється Женев'єва, сповіщає, що не принесла гроші і змушує Блеза малювати картину, щоб покрити борг. Блез вмовляє Марі позувати йому оголеною, переконуючи її, що інакше потрапить до в'язниці. Марі вагається, але згодом погоджується. Процес малювання перериває візит сімейства Карльє. Лаура, донька Клебера, знаходить оголену Марі у спальні. Мадам Карльє відмовляється видавати доньку заміж за Блеза і звинувачує його у розпусті. Попри гнів дружини, Клебер переконує Блеза одружитися з його донькою і просить винайняти у нього квартиру на день для зустрічі з коханкою. Через заборгованість перед банком Блез погоджується. Клебер забирає картину, яку насправді намалювала Марі, вважаючи її шедевром Блеза і йде. Марі виходить, щоб продовжити малювання, Блез сідаючи біля неї випадково гладить її по коліну. Зрозумівши, що це була випадковість Марі дає йому ляпаса і йде.

Женев'єва прийшовши до квартири Блеза і не знайшовши його там, запитує у Марі де він. Марі відповіде, що теж не знає. За проханням Женев'єви, Марі переказує як відбулася минала зустріч з сімейством, після чого Женев'єва натякає, щоб Марі лишила її наодинці. Блез повертається і звинувачує Женев'єву у зраді з Клебером, але в цей час у квартирі з'являється друга коханка бізнесмена – іспанка Пепіта. Марі допомагає Блезу порозумітися з іспанкою, виступаючи перекладачем. У цей момент з'являється хазяйка квартири Аріана на інвалідному візку, яку Блез у розпачі нейтралізує ударом підноса. В квартирі з'являється Клебер і шукає іспанку, яку Женев'єва через непорозуміння та ревності закрила в шафі. Щоб виправдати це перед Клебером, Блез вигадує гру із зав'язаними очима. Клебер розповідає Блезу про свій бізнес з перепродажу щіток і Блез пропонує свою допомогу. Марі зізнається Блезу в коханні і організовує масштабну угоду з продажу щіток, домовляючись про ціну з Клебером та замовляючи партію зі свого рідного міста. До художника приходять Лаура і починає зваблювати Блеза. В цей час

приходить Сабіна, Лаура ховається. Марі, спостерігаючи як Блез поводить себе з жінками переконує його не одружуватись на Лаурі. Зрештою Блез відмовляється від шлюбу з дочкою і пропонує Марі стати його дружиною. Через плин випадковості Блез перекидає ширму, за якою ховаються коханка та гола Лаура, що призводить до загальної сварки. П'єса завершується прибуттям 50 тисяч щіток та питанням Аріани, яка побачивши усіх цих людей у квартирі, вимагає пояснень.

1.3 Аналіз авторського задуму

Тема п'єси. Життя у Франції під час стрімкого економічного злету кінця 1950-х років.

Ідея твору. Довести, що справжнього кохання можна досягти за допомогою щирості і чесності.

Проблематика п'єси. У п'єсі порушується низка проблем які не дивлячись на те, що твір був написаний в 1959 році і автор орієнтувався на дилеми тогочасного суспільства, залишаються актуальними і сьогодні.

Проблематика п'єси Клода Маньє «Блез» вибудовується навколо етичного та соціального вибору людини, яка опинилася на межі фінансового та особистісного краху. Центральною проблемою твору є відходження від моральних принципів у гонитві за грошима і визнанням. Автор досліджує питання постійного прагнення більшості персонажів видавати себе за тих, ким вони не є насправді. Побудова життя на фундаменті брехні стає джерелом як комічних ситуацій, так і глибокого внутрішнього занепаду деяких героїв.

Важливим аспектом проблематики є висвітлення користування довірою та відсутність щирості в людських взаєминах. Клод Маньє демонструє, як прагнення грошей перетворюють спілкування на серію маніпуляцій, де навіть найближчі люди, коханці чи члени родини – починають сприймати один

одного як інструменти для досягнення корисливої мети. У цьому контексті виникає проблема повного непорозуміння: герої настільки плутаються у власних і чужих ілюзіях, що втрачають здатність бачити реальний стан речей. Це можна прослідкувати у реакціях персонажів на дії Марі. Все її щире бажання допомогти сприймається як загроза або помилка, підкреслюючи абсурдність суспільства, побудованого на штучних правилах.

Крім того, драматург порушує проблему соціальних «масок». Через образ Блеза автор ставить питання: чи можна побудувати щастя на обмані, навіть якщо цей обман видається єдиним «правильним» способом. Зіткнення не зіпсованої столичним впливом Марі із лицемірним оточенням в образах таких персонажів як Клебер і Женев'єва стає одним з конфліктів, який підштовхує до вирішення проблеми: «Лишитись собою чи видавати себе за іншу людину заради досягнення цілі?».

У підсумку, проблематика п'єси зосереджується на необхідності повернення до справжніх людських якостей, доводячи, що вихід із життєвого глухого кута можливий не через аморальність та афери, а через відмову від масок на користь правди та щирого почуття.

Особливості жанру. Комедія положень – це класичний жанр театру та кіно, де джерелом комічного є не внутрішні риси героїв, а низка зовнішніх обставин і ситуацій у які вони потрапляють. Цей жанр не передбачає довге проживання чи драматичні паузи. Комедія положень вимагає миттєвої оцінки і реакції.

Обставини стаються з такою швидкістю, що персонажі не мають права на рефлексію – тільки на дію.

Дуже важливим аспектом є темпоритм. Якщо під час гри на сцені він просідає, губиться все комічне, що закладав автор, бо саме швидкість прийняття рішень і виконання дій створює атмосферу комедійного хаосу.

РОЗДІЛ 2

ДІЙОВИЙ АНАЛІЗ ДРАМАТУРГІЧНОГО ТВОРУ І РОЛІ

2.1. Дійовий аналіз п'єси

Фабула п'єси

1. Блез та Женев'єва починають підготовку до афери.
2. Починається втілення афери через знайомство Блеза з сімейством Карльє.
3. Виникає загроза викриття афери.
4. Блез відмовляється від афери і знову стає на шлях моральності.
5. Відбувається руйнування афери.

Композиція п'єси.

Висхідна подія – Блез та Женев'єва починають підготовку до афери.

Зав'язка – Відкинувши сумніви, Блез приймає рішення продовжити втілення афери.

Розвиток подій – До квартири приходять сімейство Карльє; Блез починає видавати себе за великого художника; Запідозривши Блеза у брехні Сабіна починає викривати його наміри і вимагає від Блеза припинення всіх зв'язків з жінками, після чого сімейство йде; Клебер повертається, гарантує все владнати і замовляє у нього картину оголеної жінки; Блез повертається до вдавання великого художника і просить Марі позувати; Блез дізнається від Клебера, що Женев'єва йому зраджує і починає оцінювати чесноти Марі.

Кульмінація – Блез викриває аморальність намірів сімейства Карльє і Женев'єви.

Розв'язка – Блез пропонує Марі одружитись.

Місце подій. Події відбуваються у повоєнній Франції, а саме у Парижі наприкінці 1950-х років. Головний герой винаймає квартиру за адресою: авеню Анрі-Мартен, 18, яка розташована в самому центрі столиці.

Часові рамки. Акт перший – восьме квітня, понеділок, одинадцять годин п'ятнадцять хвилин ранку.

Акт другий – одинадцять квітня, четвер, день.

Акт третій – дванадцять квітня, п'ятниця, чотирнадцять годин п'ятнадцять хвилин.

Дійові особи п'єси.

1. Блез д'Амбріє, молодий бідний художник
2. Марі, 18-річна дівчина, яка приїхала з села до Парижу, щоб влаштуватись на роботу
3. Женев'єва, манекенниця, дівчина Блеза і коханка Клебера
4. Клебер Карльє, бізнесмен і найбагатша людина Парижу
5. Сабіна Карльє, дружина Клебера
6. Лаура Карльє, донька Клебера та Сабіни
7. Аріана Кларенс, хазяйка квартири яку винаймає Блез
8. Пепіта, іспанка, коханка Клебера

Коротка характеристика дійових осіб.

Марі – сільська дівчина 18 років. Повне ім'я: Марі–Мадлен Лейауанк.

Марі прожила все своє життя в маленькому містечку Плувенез–Моєдек яке знаходиться в Бретоні. Дівчина кругла сирота і все своє свідоме життя прожила з тіткою, яка за згадками героїні була достатньо авторитарною у її вихованні, проте незважаючи на її ставлення Марі всеодно дуже її любить і намагається прислухатися до всіх її вказівок. Саме тому після того, як Марі виповнилось 18, тітка не захотіла більше утримувати племінницю і відправила її до Парижу шукати роботу.

Марі дуже щира, відкрита, мила і розумна дівчина. Не дивлячись на те, що всі хто її оточує, сприймають її як типову, не дуже розумну простачку з села, яка нічого не розуміє, вона всіма своїми діями доводить зворотнє. Її

віртуозний продаж щіток Клеберу приніс Блезу 10 мільйонів франків і ще 25 тисяч зароблених з продажу щіток їхньому сусіду.

Робота у Блеза відкриває в Марі прихований талант до малювання і її картини купує відомий торговець. Також окрім французької, дівчина вільно володіє іспанською мовою, що вкотре допомагає Блезу вирішити чергову його проблему.

Отже, проста і непримітна на перший погляд дівчина виявляється кмітливою і розумнішою за більшість персонажів п'єси. А також єдина, хто не зраджує своїм життєвим принципам і завжди лишається щирою у своїх діях і висловлюваннях і готова віддати останнє заради благополуччя коханої людини, чим і приваблює увагу Блеза до себе і нарешті стає коханою.

Блез Д'Амбріє – молодий художник.

Талановитий, але абсолютно збіднілий художник із аристократичним прізвиськом, який стає заручником фінансової афери своєї коханки. Заради того, щоб бути з коханою дівчиною він зраджує своїм принципам і йде на обман, видаючи себе за багатого і відомого художника. Опинившись у зйомній квартирі, він змушений щосекунди імпровізувати, аби підтримувати образ заможного нареченого перед родиною Карльє. Він дуже швидко реагує на несподівані повороти по ходу своєї брехні і віртуозно, але не завжди влучно, викручується з невдалих ситуацій. Його сильне кохання до Женев'єви збило його з шляху чесності і щирості, але не дивлячись на всі обставини він зміг повернутися на шлях істини.

Женев'єва – приваблива манекенниця.

Зваблива, але маніпулятивна дівчина Блеза і за сумісництвом коханка Клебера, яка виступає ще й організатором усієї афери. Вона переконана, що в цьому світі неможливо прожити без грошей і статусу. Вона придумує цю всю аферу не заради збереження стосунків, а для того, щоб мати можливість отримувати більше грошей, не витративши при цьому зайвої копійки.

Клебер Карльє – статний чоловік і найбагатша людина Парижу.

Його бізнес-стратегія продати все, що можливо. Він заробив собі великі статки і став найвпливовішою людиною в місті, хоч і досягав цього не завжди чесним шляхом. Клебер не може терпіти свою дружину, а свою доньку називає повною дурепою. Навіть у сім'ї він бачить бізнес-ідею, саме тому прагне видати свою дочку заміж за Блеза, бо в цьому випадку у неї буде графське прізвище, а це додатковий статус для сім'ї. Обирає собі в коханки темпераментних жінок і пропагує розгульний спосіб життя.

Сабіна Карльє – дружина Клебера Карльє, строга та витончена аристократка. Вона постійно робить донці зауваження щодо етикету, хоча сама його не дотримується, наприклад, забороняючи їй їсти торт, «закриває їй рот», коли та хоче щось сказати або сміється, а також підіймає чужу слухавку, перебиває і командує Клебером. Стосунки з чоловіком у неї дуже натягнуті, дуже часто ми бачимо в п'єсі як вони сваряться чи коли вона починає ним командувати, але останнє слово всеодно лишається за ним. Саме через це вона від самого початку дуже прискіпливо ставиться до кожної дії Блеза, бо хоче одружити доньку з іншим чоловіком – Мсьє Шабо.

Лаура Карльє – донька Сабіни та Клебера, молода і розбещена дівчина. Вона не дуже розумна, на це постійно вказують інші персонажі і навіть її батько називає її дурепою. У неї не дуже гарна фігура, воно постійно голода і дуже любить солодке і сміється пришелепкуватим сміхом. Проте в 3 дії п'єси вона відкривається як достатньо хтива дівчина, яка вривається до Блеза в квартиру в одному купальнику і починає зваблювати його.

Аріана Кларенс – хазяйка квартири, яку винаймає Блез. Жінка сама зізнається, що в курсі про аферу Женев'єви та Блеза і помітивши наскільки хлопець схвильований тягне з нього гроші, аргументуючи шалені суми сплатою за різні комунальні послуги. Вона теж аферистка, але втілює свої махінації під видом забудькуватості, а прикриває все це голосним кокетливим сміхом. Взявши з Блеза на 40 тисяч франків більше ніж мала вона ще й повертається до квартири на тиждень раніше домовленого і абсолютно впевнено проганяє Блеза звідти.

Пепіта – іспанська танцівниця і запальна коханка Клебера

Дівчина з «запальним» характером і за словами Клебера має темперамент ще гірший за темперамент Женев'єви. На це також вказують і інші персонажі, бо дівчина готова все рознести «на тріски», щоб відстояти своє. І якщо вона розізлилась, то заспокоїти її може тільки виписаний чек з великою кількістю нулів.

Запропоновані обставини появи Марі. Після того як Марі виповнилось 18 років, тітка, з якою вона жила відправляє дівчину до Парижу працювати та влаштовувати своє майбутнє. Марі приходить в бюро по найму і в усіх подробицях розповідає історію свого життя. Її направляють до різних роботодавців на працевлаштування, але всі їй відмовляють, аргументуючи це тим, що «шукали зовсім не те». Марі дуже обережно ставиться до того, у кого саме вона буде працювати, бо її строга тітка дала їй конкретні настанови, найголовнішою з яких була робота тільки у жінки, бо мама Марі теж колись поїхала працювати до Парижу, але її історія завершилась дуже трагічно, через що дівчина лишилась сиротою. Після чергових відмов, останньою надією дівчини лишається спроба все ж таки влаштуватися служницею до чоловіка, Блеза д'Амбріє і отримавши його адресу одразу вирушає до нього.

2.2. Дійовий аналіз ролі

Надзавдання. Мейснер не вживав слово «Надзавдання», проте він просував думку, що завдання – знайти правду в тому, що ти робиш і чому ти це робиш.

Мейснер вважав, що актор має не просто знати мету, він мусить пережити її в моменті як свою особисту правду. Так само і я маю зрозуміти, що я роблю і готова зробити, як Марі, заради того, щоб повернути Блеза на правильний шлях.

Моє надзавдання персонажа – вийти заміж за Блеза.

Після того як у мене з Блезом стався перший фізичний контакт, а саме падіння до нього на руки під час вішання картини, я вперше відчула, що про мене нарешті хтось поцікувався і саме з цього і почалось зародження мого кохання до нього. Далі, коли я знайомлюсь з його коханкою і починаю розуміти, в яку аферу Женев'єва затягнула Блеза, у мене з'являється бажання допомогти йому уникнути цього, бо я бачу, що насправді він не хоче брати в цьому участь і мені стає його щиро шкода.

Протягом першого дня роботи він розкривається для мене як дуже щира, проста і чуйна людина, яка заплуталась в собі, і я закохуюсь у нього справжнього.

Оскільки мій персонаж є дуже принциповою дівчиною, щоб витягнути Блеза з афери, вона постійно готова прийти на допомогу, тим самим доводячи, що справжнє кохання виявляється через щирість і турботу, а не через обман.

Наскрізна дія. Я вважаю, що наскрізна дія ролі це шлях, яким буде йти мій герой у виставі, рухаючись до надзавдання. Наскрізна дія, на мою думку, має підпорядкувати й спрямувати до єдиної і конкретної мети всі дії, що здійснюються актором у виставі. Без наскрізної дії роль розбивається на шматочки, не пов'язані між собою. Актор діє, не уявляючи собі того, на що спрямовані його дії. Внаслідок чого, вони можуть стати випадковими, хаотичними, іноді навіть суперечити одна одній.

Наскрізна дія Марі – показати Блезу як має виглядати справжнє кохання, постійно турбуючись про нього.

Марі весь час була готова віддати останнє, щоб допомогти людині яку по-справжньому покохала. Вона не акцентувалась на його грубому ставленні та неправильних вчинках в деяких моментах, а просто була поруч з ним і чекала. Ми не завжди бачимо її, але дівчина постійно знаходилась поруч, щоб в потрібний момент підставити своє плече.

Сценічна задача. Сценічна задача має підтримувати надзавдання, вона складається з трьох елементів:

- 1) дія (що я роблю);
- 2) мета (для чого я це роблю);
- 3) пристосування (як я це роблю).

Сценічна задача має містити в своєму формулюванні відповідь. Вона ніколи не змінюється посеред сцени. Це простий процес, який не змінює напрямку.

1 сцена: Переконати Блеза прийняти мене на роботу.

В цій сцені Марі, прийшовши до Блеза, розуміє, що це її останній шанс почати працювати, бо всі попередні роботодавці, до яких її направляло бюро, відмовляли їй. Дівчина навіть порушує обіцянку, яку давала своїй тітонці, і прийшла влаштуватися на роботу до чоловіка. У неї нема жодних рекомендацій і досвіду роботи, але вона впевнено переконує Блеза, що вдома саме вона робила всі хатні завдання і зможе впоратись з обов'язками прислуги для чорної роботи. Марі змогла переконати Блеза і він погодився лишити її.

2 Сцена: Змусити Блеза повірити у мої можливості замінити метрдотеля .

Блез приймає мене на роботу і я старанно виконую всі його завдання, не дивлячись на те, що мої дії сприймаються ним недбало і непрофесійно, я виправляю свої помилки і погоджуюсь з усіма його змінами моєї зовнішності.

Після того як Женев'єва пішла, Блез намагається швидко навчити мене обов'язкам професійного метрдотеля. Спочатку він змінює мою зовнішність, забороняючи мені носити окуляри. Потім вчить мене розмовляти по телефону і правильно відповідати на дзвінки. Після перевірки моїх навиків повертається до мого зовнішнього образу та відрізає моє довге волосся. В ході нашої розмови я помічаю пляму у нього на штанях і пропоную швидко її вивести ще раз доводячи, що я можу вправно виконувати свої задачі служниці.

3 сцена: Зупинити Блеза на шляху до втрати моральних цінностей.

Зрозумівши в якій скрутній ситуації знаходиться Блез і що Женев'єва просто користується ним заради власної вигоди, Марі хоче зірвати

домовленість. Марі починає звертатися до Блеза по імені, вказує сімейству на те, що Блез поставив собі пляму на одязі, а також декілька разів вона спеціально наголошує на тому, що до Блеза телефонують якісь жінки. Також Марі при сімействі просить Блеза повернути їй кошти які він у неї позичав, руйнуючи тим самим його історію про багатого художника. Коли Блез, щоб перемкнути увагу сім'ї просить Марі принести каву – вона приносить її в не в кавнику, а в гарячій каструлі. І це все дівчина робить переборюючи страх бути звільненою.

4 сцена: Підбатьорити Блез.

Марі побачивши стан Блеза після того, як пішло сімейство Карльє, пропонує йому пообідати куркою, яку їм тільки но доставили. Блез погоджується, тому Марі пропонує ще й шампанське, Блез бере його і пропонує Марі приєднатися до нього. Вони їдять і сміються.

5 сцена: Допомогти Блезу вибратись зі скрутного фінансового положення.

Знаючи про скрутне фінансове становище Блеза і побачивши, що йому не вдається заробити кошти з продажу щіток, Марі вирішує взяти все в свої руки і приймає рішення піти мешканцями їхнього будинку з метою розпродати залишок. Коли Блез повертається після чергової невдалої спроби заробити грошей на щітках, Марі сповіщає йому новину, що змогла виручити 25 тисяч і віддає їх Блезу, але він відмовляється. Дівчина переконує його взяти їх, але Блез перебиває і каже, що звільняє її, аргументуючи це тим, що вимушений покинути цю квартиру. Марі переконує його не робити цього, але Блез не змінює свого рішення додаючи, що такій дівчині як Марі небезпечно знаходитися самій в Парижі. Марі не погоджується з цим, але всеодно іде і пропонує Блезу поцілуватись на прощання. Блез погоджується і вони цілуються.

6 Сцена : Допомогти Блезу у малюванні картини, щоб він не сів до в'язниці.

Вже зібравши речі Марі перепитує у Блеза чи точно їй потрібно іти, він заперечує їй і просить позувати для нього, щоб допомогти намалювати картину. Марі погоджуюється, але дізнавшись, що він хоче малювати її оголеною відмовляється. Блез переконує її погодитись, аргументуючи це тим, що його можуть посадити до в'язниці якщо він цього не зробить. Марі просить його поклястися, він робить це і Марі йде перевдягатись. Марі лякається і відмовляється виходити повністю голою, тому Блез пропонує для початку накинути їй шаль, вона робить це і виходить. Марі відмовляється одразу скинути шаль і відтягує цей момент, а Блез вмовляє її зробити це швидше. В момент, коли Марі мала оголитися лунає дзвінок у двері і Блез наказує Марі сховатися в спальні.

7 Сцена: Заспокоїти Блеза після зриву домовленостей про одруження.

Зрозумівши, що через те, що сімейство побачило її оголеною у постелі Блеза, Марі хоче загладити свою провину, тому після того, як Клебер йде, Марі виходить і пропонує продовжити картину. Блез закреслює малюнок і Марі переймається, що його посадять до в'язниці. Блез пояснює, що питання з в'язницею вирішено, розповідає про нові проблеми і несвідомо кладе руку на коліно Марі. Почувши від Блеза, що він зробив це випадково, Марі обурюється і дає йому ляпаса, після чого йде.

8 Сцена: Ввести Женев'єву в оману з приводу моїх стосунків з Блезом.

Женев'єва прийшовши до Блеза не знаходить його і починає розпитувати Марі про перебіг подій останніх днів. Марі відповідає їй на всі запитання, проте навмисно приховує деякі деталі, змушуючи Женев'єву думати, що у Марі був контакт з Блезом. Женев'єва вірить їй і просить лишити її на одинці.

9 Сцена: Довести Блезу щирість своїх почуттів.

У квартирі з'являється іспанка Пепіта, порозумітися з якою Блезу допомагає Марі, використовуючи своє знання іспанської мови. Коли

приходить хазяйка квартири – Аріана і вимагає звільнити її квартиру раніше домовленого часу, Блез вдаряє її підносом і щоб заспокоїти перелякану іспанку, Марі вигадує історію, що все це карнавал. Марі зізнається Блезу в коханні проте не отримує відповіді. Також дівчина організовує масштабну угоду з перепродажем щіток Клеберу. До квартири приходить донька і зваблює Блеза. Марі, спостерігаючи за незрозумілою для неї «ласкавою» поведінкою художника з жінками, переконує його відмовитися від одруження з Лаурою. Зрештою, Блез обирає щирість, відмовляється від Лаури та пропонує Марі стати його дружиною. У фіналі випадково перекинута ширма оголює всю попередню брехню Блеза, призводячи до скандалу, який завершується прибуттям партії щіток і вирішенням фінансової скрути Блеза.

«Зерно» ролі. «Зерно – це таке психофізичне самопочуття, така особливість, яка дозволяє артистові жити не тільки в запропонованих обставинах, заданих автором, але і в будь-яких інших ситуаціях. “Зерно” – це темперамент артистичної ролі, поняття емоційне, не уможливлене, безпосередньо пов’язане з характером», – зазначає в своєму дослідженні Д. Якимов [16, с. 156].

Зерном ролі Марі є її щирість в усіх її проявах. Саме завдяки її виявленню у будь-яких ситуаціях Блез звертає увагу на Марі як на дівчину, яка весь цей час була поруч з ним і допомогала йому. Щирість Марі – це природна здатність бути собою без жодних масок, яка не дає їй мовчати, коли вона бачить несправедливість, або приховувати почуття, коли вона закохана. Саме ця «свята простота» робить її сильнішою за всіх хитрунів у п’єсі.

Взаємовідносини Марі з іншими героями. Взаємини Марі з оточенням будуються на тому, що вона єдина в цій історії не одягає «маску», щоб здаватись краще.

З Блезом вона проходить перевтілення від звичайної служниці до дівчини яка повернула його на шлях дотримання моральних принципів: вона

бачить його страх і розгубленість під «маскою» аристократа і покохала його саме за те, яким він є насправді, а не за те, ким він прикидається. Хоч Блез більшість дій Марі сприймав як щось несерйозне і дивакувате, в кінці він зрозумів, що тільки Марі по-справжньому переймалася і турбувалася про нього весь цей час.

З Женев'євою у дівчини з самого початку зароджується конкуренція на якій будується конфлікт, бо для Женев'єви стосунки з Блезом це фінансова вигода, а для Марі – щирі почуття, тому Марі не розділяє її маніпуляцій і поступово їх руйнує, показуючи Блезу яким насправді має бути кохання.

У стосунках із родиною Карльє, Марі не відчуває страху чи обов'язку ставитись до них з повагою, бо знає з якими намірами вони з'являються у Блеза вдома. Вона реагує на них просто як на звичайних людей, чим виводить їх із рівноваги та псує їхню гру в «поважних гостей». По суті, Марі для всіх персонажів є «незручною» людиною, бо її неможливо змусити брехати, і вона своєю присутністю змушує кожного показати своє справжнє обличчя.

Характеристика Марі та її стосунків з персонажами за допомогою цитат у п'єсі.

Що Марі каже про себе:

«**Марі:** Інколи я уявляю себе казковою принцесою.»

«**Марі:** Справа в тому, що я зблизька не бачу.»

«**Марі:** Мсьє, я кругла сирота!»

«**Марі:** Оскільки я говорила без зупинки, він навіть запитав мене, чи не хочу я чогось випити. Я відповіла, що ні, — не хотіла йому здатися безцеремонною, але він наполягав.»

«**Марі:** Розумієте, я ж не могла його образити.»

«**Марі:** Я, мсьє?! Але я так погано малюю.»

«**Марі:** Я для вас що завгодно зроблю, але не це!»

«(Блез дістає з сумки пудреницю, відкриває її і простягає Марі. Поки він її припудрює, вона дивиться в дзеркало.)

Марі. Як мені пасує!»

«**Блез:** Її так чи інакше доведеться скинути, замовник хоче бачити груди.

Марі: Мушу чесно попередити мосьє, що у мене їх небагато.»

«**Марі:** Я їй написала, що влаштувалася до мадам, бо вона мене навчала, що не можна влаштовуватися до самотнього чоловіка.»

«**Марі:** Ходила до школи і допомагала тітоньці по господарству.

Блез. І ви закінчили школу?

Марі. Так, і отримала атестат.»

«**Марі:** Тітонька в таких випадках вчила мене чинити ось так. *(Замахується, дає йому ляпаса і з гідністю виходить.)*»

«**Марі:** Моя тітка — іспанка.»

«**Марі:** Подивитися, як місьє буде викручуватись!»

«**Марі:** Сама не розумію, як наважилася вам це сказати! Просто я була не в змозі не поділитися цим з вами!»

Що Блез каже про Марі:

«**Блез:**... Так, вона дуже мила, я нічого не кажу, але...»

«**Блез:** Вибачте її, вона трохи не при собі, не завжди розуміє, що каже...»

«**Блез:** Не думайте про тітку, ви вже в тому віці, коли повинні самостійно приймати рішення.»

«**Блез:** Моя доля у ваших руках... Якщо можна так висловитися.»

«**Блез:** Невже ви серйозно слухаєте, що говорить прислуга?»

Що Женев'єва каже про Марі:

«**Женев'єва:** не сказала б, що це ідеальний тип покоївки!»

«**Женев'єва:** Не викручуйся! Заграєш зі служницею? Мені здавалося, ти її звільнив!»

Що Марі каже про Лауру:

«**Марі:** Невже ви одружитесь з мадемуазель Карльє? Вона ж кругла дурепа! І потім, між нами, не така вже вона й гарна. Як я шкодую, що тоді не зняла шаль! Побачили б різницю!»

Конфлікт. Конфлікт – це зіткнення протилежних ідей. Ідея та контрідія. Конфлікт у драматургії – це художній засіб, який полягає у зображенні якогось протистояння, протиборства, творчого змагання, боротьби за досягнення конкретних цілей. Конфлікт може бути як зовнішнім (соціальним, міжособистісним), так і внутрішнім (психологічним вибором у душі героя).

Окрім цього, розрізняють конфлікти за змістом: соціальні, що відображають класові чи політичні суперечності, побутові, що виникають на основі родинних чи приватних стосунків, та філософські, де порушуються вічні питання буття.

Зовнішні конфлікти.

Основний конфлікт – Марі та всі інші персонажі.

Ідея Марі – За будь-яких обставин потрібно зберігати свої моральні принципи.

Ідея всіх інших персонажів – Заради набуття грошей і статусу можна зрадити своїм моральним принципам.

Предмет конфлікту – Шлях який обере Блез.

Тип конфлікту – Соціальний.

Побічні конфлікти.

Марі та Блез – чи можна одружуватись з людиною тільки заради грошей.

Марі та Женев'єва – Чи потрібно будувати стосунки якщо вони не приносять фінансову вигоду.

Марі та Лаура – Досягнути кохання через спокусу чи через щирість.

Внутрішні конфлікти Марі.

1. Ослухатися головної настанови тітки чи втратити останній шанс на роботу.
2. Зпобігти одруженню Блеза та Лаури чи не влізати і зберігти місце роботи.
3. Піти проти своїх принципів чи притриматись їх, але наразити Блеза на небезпеку.
4. Розповісти Женев'єві правду чи недоговорити, щоб ввести її в оману.

РОЗДІЛ 3

ТВОРЧИЙ ЗАДУМ ОБРАЗУ ТА ЙОГО СЦЕНІЧНЕ ВТІЛЕННЯ

3.1. Творчий задум образу Марі

При поверхневому прочитанні п'єси може здатися, що Марі звичайна неосвічена сільська дівчина, проте при більшому заглибленні у матеріал, всі ті моменти які на перший погляд робили з неї недолугу служницю, насправді виявляли дівчину як розумну, цілеспрямовану і наполегливу людину. Мені було цікаво втілити і показати глядачу саме «не клішовану» її сторону, для того щоб сталася невідповідність зовнішнього та внутрішнього образу. Я планувала робити акцент на тому, що її «неосвіченість» це лише відсутність паризької аморальності та лицемірства.

Також мене зачепило, те як автор сформував цілісний образ Марі. Переважна більшість таких персонажів прописують, як непривабливих, проте розумних і кмітливих. Клод Маньє пішов іншим шляхом. Він навпаки розкривав її зовнішню красу по ходу п'єси. Хоча на початку, вона і ховалася за негарним одягом, окулярами і довгими косами – вже в кінці її зовнішню красу неможливо ігнорувати. Саме тому мені хотілось попрацювати ще й над зміною зовнішнього образу.

Найбільше мене хвилювало чи вийде у мене втілити її особистісні звички, які як раз доповнюють цілісний образ. А саме її хода та сміх. В житті я не сміюсь голосно і не ходжу «підстрибуючи», коли у мене гарний настрій. Переважно моя радість і щастя виявляються не так виразно як у Марі. Саме ці деталі у створенні образу стали для мене найбільшим викликом. Як зробити це органічно, без удавання, щоб глядач під час перегляду не відчував, що я «брешу».

Визначивши для себе всі ці аспекти я почала роботу над ними. Окрім репетицій цілісної вистави, я пропрацьовувала всі вище зазначені моменти наодинці. В першу чергу я почала змінювати свій сміх. Спочатку спеціально починала сміятися голосно. Це дійсно виглядало дуже штучно, але згодом це

увійшло в мою звичку і почало звучати більш органічно. Таку ж роботу я пророблювала відпрацьовуючи ходу. В моєму задумі вона мала бути легка і невимушена. Всі репетиції одразу відбувалися у сценічному взутті – невеликих та невагомих каблуків. Це одразу додало легкості. Також ми з режисером пробували різні варіанти підстрибування і в ході довгих спроб зупинилися на одному з них, який згодом і увійшов до вистави.

3.2. Сценічне втілення образу Марі

Вистава «Блез» Клода Маньє була втілена на сцені Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв.

Режисура – професор кафедри режисури та акторської майстерності імені народної артистки України Лариси Хоролець, Народний артист України Гирич В.С.

Пристосування для створення образу Марі. «Не менш важливим є вміння робити пристосування «своїми», тобто органічними. Це може включати в себе аспекти голосового контролю, жестів, емоційної палітри та інші складові акторської майстерності. Акторські пристосування можуть допомогти акторам краще підготуватися до своїх ролей, вивчаючи та розвиваючи необхідні навички, розуміючи специфіку кожного персонажа.»[12].

На внутрішні пристосування Марі найбільше впливає її походження, те на чому акцентує більшість персонажів у п'єсі – вона дівчина з села. Марі не звикла брехати, тому для неї є абсолютно прийнятним казати все, що вона думає насправді. Саме її прямота і створює велику кількість комедійних ситуацій. Це також і те, що відрізняє її від усіх інших героїв – вона завжди чесна навіть сама з собою. «Марі: І з кожним днем усе краще й краще... І настільки, що я навіть не знаю – а може, це вже кохання!» – фраза, яка підтверджує, що вона не маскує свої емоції, а прямо говорить, що заплуталась

у власних почуттях. Тобто, всі ті дії, які глядач і інші персонажі можуть зчитати як навмисну маніпуляцію, потрібно було зробити так, щоб вони зчитувались навпаки, як справжня щирість і наївність, без поганого замислу.

Зовнішні пристосування Марі доповнюють її образ «чистої душі». В ході репетицій виникло дуже гарне пристосування, яке дуже вдало підкреслює цей образ Марі. В першій сцені, коли вона приходить, щоб влаштуватись на роботу до Блеза, після наказу зняти пальто, Марі відскакує від хлопця, намагаючись максимально сховати своє тіло. Це обумовлено тим, що у Марі є чіткі настанови від тітоньки про небезпеку паризьких чоловіків, які ґрунтуються на трагічній історії мами дівчини. Марі не дає торкатись себе і свого тіла, що виражається в різкій зміні поведінки через рухи та тривогу. Особливо гарно, це пристосування відображується в другому акті, під час сцени, Коли Блез малює оголену Марі. Вона здригається від кожного його доторку, а тривога виражається через часте дихання.

«Родзинкою» цього персонажа серед зовнішніх пристосувань є її хода. Вона відрізняється від усіх інших легкими підстрибуваннями в моменти, коли Марі почуває себе щасливою. Саме це додає їй неймовірної легкості і підкреслює її щирість, бо поки всі інші персонажі живуть за «маскою» інтелігенції, яка має стримувати свої справжні почуття, для Марі не є проблемою передавати свій внутрішній стан в зовнішньому виявленні.

Ще одне зовнішнє пристосування Марі це – її дзвінкий сміх. Він може лунати здавалося б в абсолютно невчасних моментах, але так само як і хода, він показує її внутрішню щирість і відмову від приховування почуттів. Також, за моїми спостереженнями, Блез вперше і востаннє дійсно щиро сміється тільки разом з Марі під час сцени поїдання курки в кінці першого акту. Це також, підкреслює наскільки важливим є це пристосування. Сміх Марі справжній, ненаганий і здатен захопити людину навіть в пригніченому стані, як і в ситуації з Блезом.

Словесна дія. «Словесна дія актора та дієвість мови є не менш значущими, ніж увага та емоційна пам'ять, правда й віра в реалії художньої вигадки. Усе це можливо передати через виражальні засоби живої мови та словесної дії. Але мотиви та мету словесної дії, мовні пристосування неможливо опанувати без вивчення законів і технік словесної дії, залучення такого інструментарію, як образні бачення простору, часу, руху.» [5]

Найголовнішим аспектом в комедії положень є те, що вона не передбачає довгих пауз. Будь-яка драматична пауза одразу «посадить» темпоритм дії і відповідно досягти комедійності буде вже дуже важко. Так само і для Марі, окрім того, що жанр в цілому не передбачає пауз, автор додає до характеристики персонажу ще й те, що дівчина дуже багато та швидко розмовляє. Особливо в моменти радості та захоплення, мій персонаж починає дуже швидко проговорювати текст. Найголовніше тут говорити його не тільки невпинно, але й чітко, щоб глядач зрозумів думку, яку я хочу донести.

У словесній дії Марі, на мою думку, наскрізною рисою є чесність. Вона майже нічого не приховує, завжди говорить прямо. Вона чесно зізнається навіть у своїх недоліках. Як на мене, тут є дуже тонка грань, щоб її слова зчитувались дійсно як щирість, а не маніпуляція чи брехня. Тому дуже важливим в цьому випадку правильно розставити всі акценти.

ВИСНОВКИ

У процесі роботи над виставою «Блез» я виконала такі завдання:

1. За період роботи над виставою я ознайомила із творчістю Клода Маньє та спробувала поринути у проблематику його творів, зрозуміти, чому він порушує саме такі проблеми. Тож із розумінням посилю автора та ретельним аналізом п'єси «Блез», мені здається, нашій групі вдалося створити актуальну та цікаву виставу.

2. Визначила композиційну побудову п'єси Клода Маньє «Блез», яку описала в підрозділі 1.2 «Ідейно–тематичний аналіз п'єси».

3. Ознайомлення зі специфікою роботи в жанрі комедії положень дозволило мені зрозуміти, що цей жанр базується на неочікуваних поворотах сюжету, які потребують від актора особливого включення та швидкості. Оскільки комедія положень тримається на вмінні героїв миттєво адаптуватися до зміни ситуацій, це диктує специфічну акторську техніку, де кожна реакція має бути гострою. В першу чергу, це стосується дотримання високого темпоритму вистави, адже найменша пауза руйнує комічний ефект і логіку сюжетних поворотів. У роботі над роллю необхідно було знайти баланс між зовнішньою легкістю виконання та правильними акцентами, щоб глядач встигав стежити за тим, як одна брехня породжує іншу, не втрачаючи при цьому цікавості до самого фіналу. Ця робота також вимагала чіткої роботи з текстом: жарт має звучати органічно, але при цьому технічно правильно акцентувати увагу на новому повороті сюжету. Легкість, чіткість та здатність існувати в режимі постійної імпровізації в межах заданого малюнка стали для мене головними професійними викликами.

4. Працювала над створенням ролі Марі та пошуком образності вистави. Мене вона захопила тому, що цей образ потребує кропіткої роботи з пристосуваннями і сповнений особистісними викликами для мене, як для акторки. Пропрацювання своєрідної ходи та сміху, робота з костюмами. А

також вибудовування лінії зміни персонажа по ходу вистави і відходження від стереотипних образів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. «"Blaise" de Claude Magnier au Théâtre des Nouveautés» URL: https://www.lemonde.fr/archives/article/1959/11/25/blaise-de-claude-magnier-au-theatre-des-nouveautes_2165598_1819218.html
2. Jacques Mauclair – 1966, URL: http://php88.free.fr/bdff/image_film.php?ID=12291 (дата звернення: 11.04.2026)
3. Sanford Meisner "Sanford Meisner on Acting" 1987
4. Брук П. Жодних секретів. Думки про акторську майстерність і театр / Пер. з англ. Я.Винницької, О.Матвієнко. Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2005. 136 с. URL: <https://kultart.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/Piter-Bruk.pdf> (дата звернення: 14.04.2026)
5. В. Д. Мізяк «Сценічне мовлення як важлива складова професійних навичок у процесі опанування професії актора» *Культура України*, випуск 76, 2022, с. 147. (дата звернення: 15.04.2026)
6. Вовкун В. В. *Мистецтво режисури масових видовищ : підручник*. Київ : НАКККіМ, 2015. 356 с. (дата звернення: 20.04.2026)
7. Захава Б., Міронов К. *Робота режисера*; пер. з рос. М. Дібровенка; ред. Гр. Портнов. Харків : Мистецтво, 1937.
8. Іващенко І. В., Стрельчук В. О. ПОСТДРАМАТИЧНИЙ ТЕАТР ЯНА ФАБРА. *Мистецтвознавчі записки*. Київ: ІДЕЯ ПРИНТ, 2020, с. 218–222. URL: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/221812-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-501771-1-10-20201228.pdf>
9. Кнебель М.Й. *Про дієвий аналіз п'єси і ролі*. Львів, 2020. URL: <https://kultart.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/Knebel-Stanislavskyy-DRUK.pdf>.

10. Кнебель М.Й. Про дієвий аналіз п'єси і ролі. Львів, 2020. URL: <https://kultart.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/Knebel-Stanislavskyy-DRUK.pdf>
11. Корнієнко Н.М. Лесь Курбас: репетиція майбутнього. Київ : Либідь, 2007. (дата звернення: 19.04.2026)
12. Курбас Л. Березіль. Дніпро, 1988. 518 с.
13. Паві П. «Словник театру»; пер. з франц. М. Якубяк. Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2006. 221 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Pavis_Patrice/Slovnyk_teatru.pdf?PHPSESSID=99rlaf1d9j0482dvvt0kjjdjo5 (дата звернення: 22.03.2026)
14. Станіславський К. Робота актора над собою / Факсимільне видання. Львів:Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2015.
15. Т. Б. Неклюдова «Методичні рекомендації з дисципліни «Основи акторської майстерності»» 18 с.
16. Якимов Д. О. До визначення терміну «Зерно ролі». *Соціально-гуманітарний вісник*. 2018. Вип. 18/19. с. 156–157. URL: file:///C:/Users/Admin/Downloads/sochumj_2018_18-19_48.pdf (дата звернення – 21.05.2023).

ДОДАТКИ

Додаток 1.

Світлини з репетиції вистави в Культурному центрі «Печерськ Палац»

Додаток 2.**Світлини з репетиції вистави в НАКККіМ**